

«Біомос», дексафорт та кламоксил що мають протизапальні, імуностимулюючі і десенсибілізуючі властивості, зменшує терміни лікування на 8-11 днів, порівняно із тваринами, яким використали класичну схему лікування.

Список використаних джерел

1. Гнійно-запальні процеси дистального відділу кінцівок у високопродуктивних корів / В. В. Карпюк та ін. *Вісник ЖНАЕУ*. 2017. № 1, т.3. С. 221-227.
2. Спеціальна ветеринарна хірургія / Панько І. С. та ін.; за ред. І. С. Панька. Біла Церква; БДАУ, 2003. 416 с.
3. Черняк С. В. Зміни синовіоцитограми, функціональної активності нейтрофілів і лімфоцитів при асептичних артритів у телят (клініко-експериментальні дослідження) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та. вет. наук : 16.00.05. Біла Церква, 1999. 19 с.
4. Цісінська С. В. Динаміка патогенетичних показників і терапія запальних процесів дистальної ділянки кінцівок у великої рогатої худоби (клініко-експериментальні дослідження) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та. вет. наук: 16.00.05. Біла Церква, 2004. 19 с.

УДК 619:618.1-089.87:636.(7+8)

ОВАРІОГІСТЕРЕКТОМІЯ СУК І КІШОК: ПРАКТИЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ

Колесник Д.В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

E-mail: kolesnik.danil85@gmail.com

Білий Д.Д., д.вет.н., професор

ORCID iD: 0000-0003-3896-0384

E-mail: dmdmbeliy@ukr.net

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро, Україна

У ветеринарній практиці хірургічна стерилізація кішок і собак є одним з найпоширеніших хірургічних втручань. Регулярна стерилізація/кастрація часто проводиться через її актуальність у запобіганні захворюванням репродуктивного тракту, включаючи піометру та неоплазію молочної залози [2].

Загалом виправданою є рекомендація щодо стерилізувати всіх самок, не призначених для розведення, враховуючи більшу ймовірність попередження захворювань, ніж їх виникнення. Проте визначення оптимального віку проведення овариогістеректомії, з урахуванням переваг і ризиків, залишається дискусійним [3].

Багатофакторний характер багатьох захворювань заважає визначити основну причину, у тому числі можливу роль стерилізації в її розвитку. Етіологія багатьох захворювань остаточно невідома, що ускладнює оцінку потенційного впливу статевих гормонів. Наразі відсутнє розуміння того, як наявність або відсутність статевих гормонів впливає на кожен процес захворювання, тому не можна зробити конкретні висновки щодо впливу стерилізації на загальний стан здоров'я [1].

Мета роботи: визначити актуальні напрямки використання та особливості оваріогістеректомії сук та кішок в практичній діяльності лікарні ветеринарної медицини.

Основою досліджень був аналіз історій хвороби пацієнтів із показаннями до оваріогістеректомії, власники яких впродовж 2022-2023 років звертались за спеціалізованою допомогою в приватну лікарню ветеринарної медицини «Степ» м. Кривий Ріг Дніпропетровської області.

Як свідчать отримані данні, заразні хвороби у загальній структурі патологій дрібних тварин зустрічаються приблизно у чверті випадків (28,02 %), в той час, як захворювання незаразної етіології становлять 71,98 %. Серед незаразних хвороб першість утримують хірургічні (31,4 %), гінекологічна патологія реєструвалась в 23,19 % випадків, а внутрішні незаразні хвороби – в 17,39 % пацієнтів.

Результати узагальнення інформації історій хвороб свідчать про те, що планова оваріогістеректомія, не пов'язана із наявністю патології, у сук проводилась лише в 10 %, кішок – 30 % випадків. Основними показаннями до оперативного втручання слугували захворювання, пов'язані із гормональним статусом. Серед них близько 50 % склали пацієнти із піометрою, 40 % - новоутвореннями молочної залози.

Крім того, в поодиноких випадках показанням до оваріогістеректомії виступали полікістоз яєчників, залозисто-кістозна гіперплазія ендометрію, міксометра, пухлини яєчників та матки, або за узгодження із власником вона була проведена на тлі інших оперативних втручань (кесарів розтин, діагностична лапаротомія, лікування ран, абсцесів). Загалом вищенаведені показання у структурі показань до стерилізації займали близько 10 %.

Слід відзначити, що оваріогістеректомія планово проводилась у 70 % особин, ургентно – 30 % тварин. При цьому в першому випадку середній вік пацієнтів становив: кішки – $1,1 \pm 0,2$ роки, суки – $2,3 \pm 0,3$ роки, в другому – $5,2 \pm 0,4$ та $8,4 \pm 0,6$ років. У всіх тварин старшої вікової групи (10-13 років) показаннями оваріогістеректомія слугували захворювання статевої системи.

З метою зниження операційного ризику у тварин старшої вікової групи та за вираженої патології основних систем та органів використовувався інгаляційний наркоз. В інших випадках – знеболюючі препарати загальної дії та міорелаксанти вводили внутрішньовенно, за

виключенням окремих пацієнтів із супутньою патологією серцево-судинної та дихальної систем.

Передопераційне дослідження було рекомендоване за клінічних ознак акушерських захворювань (насамперед, у випадку критичного стану пацієнтів), у самок 7-річного віку і старших, наявності в анамнезі супутньої патології, а також представникам порід, генетично схильних до патології серцево-судинної і видільної систем. Комплекс досліджень формувався індивідуально для кожної тварини та включав, залежно від необхідності: ультрасонографію матки, нирок, печінки, серця; загальний клінічний та біохімічний аналіз крові.

Близько 40 % пацієнтів, в яких була проведена овариогістеректомія, отримували засоби гормональної контрацепції, що, ймовірно, стало головною причиною гормонального дисбалансу та ініціювало розвиток таких захворювань, як піометра і неоплазії молочної залози.

Частота післяопераційних ускладнень не перевищувала 5 %, серед яких в абсолютній більшості випадків реєстрували алергічну реакцію на шовний матеріал. В межах 1 % встановлено неспроможність швів, яка була зумовлена не дотриманням власниками режиму догляду за тваринами.

Враховуючи статистику проведення овариогістеректомії в останні 5 років можна стверджувати про суттєве збільшення планового її проведення з профілактичною метою та зниження частоти післяопераційних ускладнень, незалежно від показань та передопераційного статусу пацієнта.

Список використаних джерел

1. Houlihan, K. E. (2017). A literature review on the welfare implications of gonadectomy of dogs. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 250(10), 1155-1166.
2. Howe, L. M. (2015). Current perspectives on the optimal age to spay/castrate dogs and cats. *Veterinary Medicine: Research and Reports*, 171-180.
3. McKenzie, B. (2010). Evaluating the benefits and risks of neutering dogs and cats. *CABI Reviews*, 1-18.